

Nr 162.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändrad lydelse av § 4 r) i förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor i syfte att bereda tullfrihet i vissa fall för utländska luftfartyg även vid egentlig inrikes trafik; given Stockholms slott den 18 februari 1927.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Lyberg.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 februari 1927.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Lyberg, anmäler efter gemensam beredning med chefen för kommunikationsdepartementet förslag till ändringar i gällande tulltaxeförordning för beredande av tullfrihet i vissa fall för utländska luftfartyg även vid egentlig inrikes trafik och anför:

Tulltaxeförordningen innehåller i § 4 r) den allmänna bestämmelsen, att tullfrihet må åtnjutas för »transportmateriel, som inkommer blott för tillfälligt bruk inom landet, såsom järnvägsvagnar, då de begagnas för införsel till eller äro avsedda för utförsel från riket av gods eller personer». I kun-

Bihang till riksdagens protokoll 1927. 1 saml. 139 häft. (Nr 162.)

görelsen den 16 juli 1920 (nr 578) äro beträffande luftfartyg närmare bestämmelser härutinnan meddelade. Kungörelsen innehåller bland annat, att vederbörande tull- och polispersonal skall i möjligaste mån övervaka, att det luftfartyg, för vilket tullfrihet åtnjutes, icke begagnas för befordran av gods eller personer i egentlig inrikes trafik inom Sverige.

Genom särskilda resolutioner har Kungl. Maj:t på framställningar av vederbörande luftrederibolag, som erhållit medgivande att utöva regelbunden yrkesmässig luftfart (linjefart) å viss trafikled mellan svensk ort och utlandet över annan svensk ort, beträffande vissa tider under åren 1925 och 1926 förklarad, att den omständigheten, att vid ifrågavarande flygtrafik mellanlandning ägde rum i berörda svenska anloppsort i och för befordran av gods eller personer mellan de båda svenska orterna, icke skulle utgöra hinder för tillgodonjutande av nyssnämnda rätt till tullfrihet för den i samma trafik använda flygmaterielen. Resolutionerna grundades på den förutsättningen, att berörda trafik mellan de svenska orterna vore att betrakta allenast såsom försökstrafik och att gods- och personbefordringen mellan inrikes orter i denna trafik ägde rum i samband med luftfartygens resor till och från utrikes ort.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift av den 28 juni 1926 har nu aktiebolaget Aerotransport i Stockholm gjort framställning om vidtagande av åtgärder, i ändamål att luftfartyg av utländsk nationalitet måtte beviljas temporär tullfrihet vid inflygning till Sverige, oaktat de i samband med denna flygning användes för transport av gods och personer i inrikes fart. Anledningen till framställningen har enligt bolagets uppgift närmast varit den, att regelbunden yrkesmässig luftfart kunde förväntas från och med år 1927 bliva bedriven av de med bolaget intimt samarbetande statsunderstödda lufttrafikbolagen Deutsche Luft-Hansa A.-G. i Tyskland och Koninklijke Luchtvaart Maatschappij (K. L. M.) i Holland dels å trafikleden Stockholm—Kalmar—Stettin, dels å andra ännu icke trafikerade luftlinjer och att det därför syntes önskvärt, att ett mera generellt medgivande till tullfrihet i angivna fall bleve lämnat. Till stöd för ansökningen har bolaget framfört huvudsakligen följande synpunkter.

Bolaget tillhöriga flygplan hade å linjerna Malmö—Berlin och Malmö—Amsterdam företagit mellanlandningar i Lybeck respektive Hamburg och Bremen samt i samband därmed befordrat gods och passagerare mellan dessa senare platser utan att behöva i Tyskland erlägga tullavgift för flygplanen. Det syntes därför med billighet överensstämmande, att motsvarande förmån medgäves främmande lufttrafikföretag vid trafik inom Sverige, särskilt som ett dylikt medgivande icke skulle skada den nu statssubventionerade svenska luftfarten. Svenska industriföretag skulle icke därigenom lida något intrång, när de förutnämnda statsunderstödda utländska luftfartsföretagen vore av sina regeringar förpliktade att använda inhemska flygplan och det med hänsyn till att luftfarten icke för närvarande kunde drivas utan statssubvention vore ur svensk synpunkt fördelaktigt, att bolaget ej ensamt behövde trafikera ifrågavarande luftfartsleder.

Över den gjorda framställningen hava generaltullstyrelsen den 23 december 1926 och kommerskollegium den 29 januari 1927 avgivit utlåtanden.

Generaltullstyrelsen har till en början berört frågan, huruvida luftfartyg i allmänhet, som insattes i internationell trafik sådan som den ifrågavarande, kunde vid sina besök i Sverige anses vara i den mening, § 4 r) i tulltaxeförordningen innefattar, inkomna »blott för tillfälligt bruk inom landet». Härutinnan har generaltullstyrelsen anfört följande:

»Styrelsen är — — — av den meningen, att bestämmelserna i § 4 r) tulltaxeförordningen icke nödvändigt behöva innebära, att begagnandet av utländska luftfartyg i den ifrågavarande internationella trafiken — även med den omfattning, som nu avses — skulle föranleda, att dessa luftfartyg ej kunde anses vara inkomna blott för tillfälligt bruk.

Luftfartyg synas tvärtom böra vara likställda med järnvägsagnar, beträffande vilken transportmateriel, som omförmäles i samma författningsrum, särskilda föreskrifter äro meddelade i avdelningen C av den enligt Kungl. Maj:ts befallning av generaltullstyrelsen den 5 juli 1909 utfärdade kungörelsen angående tullbehandling av gods, som på järnväg ankommer dels medelst ångfärja till gränsort, dels ock från Norge till vid riksgränsen belägna, transitupplagsrätt saknande platser (Sv. förf.-samling nr 77 år 1909).

Styrelsen anser sig böra särskilt framhålla, att styrelsen — — — funnit ett sådant ordnande av ifrågavarande trafik mellan Sverige och utlandet, att ett utländskt, i Sverige mera tillfälligt stationerat luftfartyg i samtrafik med andra luftfartyg uppehåller trafiken uteslutande å en blott inom Sverige fallande flygsträcka, icke bör vara hinder för tullfrihet för detta luftfartyg, då denna sträcka utgör en delsträcka, ingående i hela den internationella flyglinjen.

För att redan i och för sig och utan samband med bolagets anhållan, i vad den avser den egentliga inrikes trafiken inom Sverige, betona en sådan likställighet med järnvägsagnar synes lämpligen i § 4 r) tulltaxeförordningen böra närmast efter ordet 'järnvägsagnar' införas orden 'och luftfartyg'.»

I fortsättningen har generaltullstyrelsen ingått på frågan om rätt för utländskt luftfartyg att vid den ifrågavarande internationella trafiken jämväl befördra gods eller personer i egentlig inrikes trafik inom Sverige. Därvid har styrelsen framhållit, att styrelsen med hänsyn till önskvärheten av att den reguljära trafiken med luftfartyg i möjligaste mån understöddes funnit särskild bestämmelse lämpligen böra utfärdas, som möjliggjorde tullfrihet för utländsk flygmateriel i den utsträckning, som bolaget ifrågasatt. Styrelsen har även hänvisat till av tulldirektören samt tullbehandlings- och tullbevakningsinspektionerna i Stockholm avgivna yttranden i sådan riktning. Angående den närmare avfattningen av den ifrågasatta bestämmelsen har styrelsen uttalat sig sålunda:

»Dylik bestämmelse, som tydligen bör inrymmas i tulltaxeförordningen, torde — — — böra erhålla en form, som ej utesluter möjligheten att begränsa ifrågavarande förmån i sådana fall, då det kunde visa sig, att användningen av utländsk flygmateriel vid egentliga inrikes trafiken skulle genom rätten till tullfrihet verka skadligt för inhemska rimliga intressen.

Enligt styrelsens förmenande torde sålunda i § 4 r) tulltaxeförordningen böra införas bestämmelse, att det skulle ankomma på Konungens avgörande, huruvida utländskt luftfartyg, som erhåller tillstånd att utöva yrkesmässig luftfart inom Sverige, därvid må begagnas i egentlig inrikes trafik. Beslut i detta hänseende torde böra meddelas av Konungen i sammanhang med beslut jämlikt § 33 i förordningen om luftfart den 26 maj 1922 (nr 383) angående sådant tillstånd, som nyss blivit nämnt. — — —

Efter en sådan ändring i § 4 r) tulltaxeförordningen synas vissa därav betingade ändringar böra göras i § 4 av kungörelsen den 10 november 1911 (nr 115) med särskilda kontrollföreskrifter och bestämmelser i övrigt till förekommande av missbruk av den enligt § 4 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911 medgivna tullfrihet.»

Kommerskollegium har tillstyrkt den av aktiebolaget Aerotransport gjorda framställningen med den motiveringen, att en utveckling av Sveriges lufttrafikförbindelser med utlandet genom samtrafik mellan bolaget och kvalificerade utländska företag inom samma bransch på sätt framställningen avsåge syntes gagnelig. I anslutning därtill har kollegium förklarat sig icke hava något att erinra mot generaltullstyrelsens förslag till åtgärder för förverkligande av framställningens syfte.

*Departements-
chefen.*

Tveksamhet synes mig icke behöva råda därom, att i utländsk ägo varande luftfartyg, som inkommer till Sverige uteslutande för uppehållande av trafikförbindelse mellan utländsk och svensk ort eller omvänt, bör, även om detsamma därunder företager regelbundna och ofta återkommande resor, anses varje gång vara inkommet för tillfälligt bruk inom landet och sålunda äga principiell rätt till tullfrihet enligt § 4 r) i tulltaxeförordningen. Då emellertid en viss osäkerhet i detta avseende förefunnits, torde det vara lämpligt att på sätt generaltullstyrelsen ifrågasatt förtydliga nämnda författningsrum.

Ett inkommet utländskt luftfartyg, som å en trafikled mellan svensk och utländsk ort insatts i trafik uteslutande längs den inom svenskt område fallande delen av trafikleden, synes mig däremot böra få åtnjuta dylik tullfrihet allenast under den förutsättning, att resorna äro blott undantagsvis förekommande och luftfartyget följaktligen kan anses vara endast i tillfälligt bruk inom landet. En obegränsad rätt till tullfrihet i förevarande fall skulle enligt mitt förmenande innebära en alltför långt gående avvikelse från de allmänna reglerna för tullbeskattning.

Vad angår frågan, huruvida rätten till tullfrihet skall gälla, även om luftfartyg under sina färder från eller till utländsk ort tillika begagnas för befordran av gods eller personer i egentlig inrikes trafik, anser jag i likhet med de i ämnet hörda myndigheterna, att ett sådant bibehållande av rätten till tullfrihet bör, så länge våra lufttrafikförbindelser med utlandet ännu äro av jämförelsevis ringa omfattning, principiellt kunna förekomma. Emellertid torde med hänsyn till angelägenheten, att denna rätt till tullfrihet icke utnyttjas i en för inhemska intressen menlig omfattning, tillgodonjutandet

av förmånen böra göras beroende av särskild prövning i varje föreliggande fall. Denna prövning, vilken bör ankomma på Kungl. Maj:t, synes i regel kunna företagas i sammanhang med beslut angående tillstånd för vederbörande utländska luftfartyg att utöva yrkesmässig luftfart inom Sverige.

Stadgandena om medgivande av den åsyftade förmånen böra få sin plats i § 4 r) i tulltaxeförordningen, vilket författningsrum således bör fullständigast med föreskrift, att det i fråga om luftfartyg, som inkommer blott för tillfälligt bruk inom landet och begagnas för införsel till eller utförsel från riket av gods eller personer, skall ankomma på prövning av Konungen i varje särskilt fall, huruvida tullfriheten må åtnjutas även om luftfartyget tillika begagnas för befordran av gods eller personer i egentlig inrikes trafik.

Dagen för ikraftträdandet av de nya bestämmelserna i ämnet torde med hänsyn till bland annat behovet av vissa tilläggsföreskrifter lämpligen böra bestämmas av Kungl. Maj:t.

Med åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels besluta, att § 4 i förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

§ 4.

Tullfrihet åtnjutes, utom för varor, vilka enligt tulltaxan äro fria från tullavgift, jämväl för:

r) transportmateriel, som inkommer blott för tillfälligt bruk inom landet, såsom järnvägsvagnar och luftfartyg, då de begagnas för införsel till eller äro avsedda för utförsel från riket av gods eller personer, ävensom under den närmare kontroll, vederbörande lokala tullmyndigheter i särskilda fall kunna finna erforderlig, dragare och fordon, som uppenbarligen användas endast för transport av varor eller personer till Sverige över riksgränsen och omedelbart därefter återutföras; ankommande i fråga om luftfartyg på prövning av Konungen i varje särskilt fall, huruvida tullfriheten må åtnjutas, även om luftfartyget tillika begagnas för befordran av gods eller personer i egentlig inrikes trafik;

dels ock förklara, att ändringen skall träda i kraft å dag, som Konungen bestämmer.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Svante Ericsson.